

Pr. 4.14 B: Vyřešte

$$y_{k+2} - y_{k+1} - 6y_k = 5 \cdot 3^k \quad (*)$$

Ř: Charakteristická rovnice

$$\lambda^2 - \lambda - 6 = 0$$

Ma' kořeny $\lambda_1 = 3$ a $\lambda_2 = -2$. Prává strana $f_k = 5 \cdot 3^k$ odpovídá volbě $m=0, c=3$ a $\ell=0$. Jelikož $c \cdot (\cos \ell + i \sin \ell) = 3 \cdot (\cos 0 + i \sin 0) = 3 = \lambda_1$

je partikulární řešení $\{y^{(p)}\}$ tvaru

$$y_k^{(p)} = \ell \cdot 3^k [A \cdot \cos 0k + B \cdot \sin 0k] = \ell \cdot 3^k \cdot A$$

Do dosazení do (*) dostaneme

$$(\ell+2)3^{\ell+2} A - (\ell+1)3^{\ell+1} A - 6 \cdot \ell \cdot 3^{\ell} A = 5 \cdot 3^{\ell} \quad | : 3^{\ell}$$

$$(\ell+2) \cdot 9A - (\ell+1)3A - 6\ell A = 5$$

$$\ell^0: 18A - 3A = 5 \Rightarrow 15A = 5 \Rightarrow A = \frac{1}{3}$$

$$\ell^1: 9A - 3A - 6A = 0 \checkmark$$

Partikulární řešení tedy je

$$y_k^{(p)} = \frac{1}{3} \cdot \ell \cdot 3^k = \ell \cdot 3^{k-1}$$

Jalže obecné řešení rovnice (*) je

$$y_k = C_1 3^k + C_2 (-2)^k + \ell \cdot 3^{k-1}$$

Pr. 4.14c: Vyřešte

$$y_{k+2} + 4y_k = 8 \cdot 2^k \cdot \cos \frac{k\pi}{2} \quad (*)$$

R.1 Charakteristická rovnice

$$\lambda^2 + 4 = 0$$

Ma řešení $\lambda_{1,2} = \pm 2i$. Prava strana $f_k = 8 \cdot 2^k \cdot \cos \frac{k\pi}{2}$ odpovídá volbě

$m=0$, $c=2$ a $\varphi = \frac{\pi}{2}$. Jelikož $c(\cos \varphi + i \sin \varphi) = 2(\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2}) = 2i = \lambda_1$,

je partikulární řešení $\{y_k^{(p)}\}$ tvaru

$$y_k^{(p)} = k \cdot 2^k \left(A \cdot \cos \frac{k\pi}{2} + B \cdot \sin \frac{k\pi}{2} \right).$$

Po dosazení do (*) dostaneme

$$\begin{aligned} (k+2) 2^{k+2} \left(A \cdot \cos \frac{(k+2)\pi}{2} + B \cdot \sin \frac{(k+2)\pi}{2} \right) + 4k \cdot 2^k \left(A \cdot \cos \frac{k\pi}{2} + B \cdot \sin \frac{k\pi}{2} \right) &= \\ &= 8 \cdot 2^k \cdot \cos \frac{k\pi}{2} \quad /: 2^k \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 4(k+2) \left(A \cdot \overbrace{\cos \left(\frac{k\pi}{2} + \pi \right)}^{-\cos \frac{k\pi}{2}} + B \cdot \overbrace{\sin \left(\frac{k\pi}{2} + \pi \right)}^{-\sin \frac{k\pi}{2}} \right) + 4k \cdot \left(A \cdot \cos \frac{k\pi}{2} + B \cdot \sin \frac{k\pi}{2} \right) &= 8 \cdot \cos \frac{k\pi}{2} \\ -4k \left(A \cos \frac{k\pi}{2} + B \sin \frac{k\pi}{2} \right) - 8 \left(A \cos \frac{k\pi}{2} + B \sin \frac{k\pi}{2} \right) & \\ + 4k \left(A \cos \frac{k\pi}{2} + B \sin \frac{k\pi}{2} \right) &= 8 \cdot \cos \frac{k\pi}{2} \end{aligned}$$

$$\downarrow$$

$$\cos \frac{k\pi}{2}: -8A = 8 \Rightarrow A = -1$$

$$\sin \frac{k\pi}{2}: -8B = 0 \Rightarrow B = 0$$

Partikulární řešení je $y_k^{(p)} = -k \cdot 2^k \cdot \cos \frac{k\pi}{2}$,

tedy obecné řešení rovnice (*) je $y_k = 2^k \left(C_1 \cos \frac{k\pi}{2} + C_2 \sin \frac{k\pi}{2} - k \cdot \cos \frac{k\pi}{2} \right)$.

[klobza str. 43-49]

Cv.1 a) $y_{k+2} - 2y_{k+1} + 15y_k = 130 \sin \frac{k\pi}{2}$
 [$c_1 3^k + c_2 5^k + 7 \cdot \sin \frac{k\pi}{2} + 4 \cos \frac{k\pi}{2}$]

Neurotite' koeficienty
 a/hebo variace
 konstant

b) $y_{k+2} + 6y_{k+1} + 9y_k = (4k^2 + 4k) (-3)^{k+3}$
 [$c_1 (-3)^k + c_2 \cdot 2(-3)^k + k^2(-3^2 + 2k + 1)(-3)^k$]

c) $y_{k+2} - 6y_{k+1} + 5y_k = 2^{2k+1} - 7 \cdot 5^k$
 [$c_1 + c_2 5^k - \frac{2}{3} \cdot 4^k - \frac{7}{20} 5^k$]

d) $y_{k+2} - 3y_{k+1} - 4y_k = 12k^2 - 2k + 15$
 [$c_1 (-1)^k + c_2 4^k - 2k^2 + k - 3$]

e) $y_{k+2} - 4y_{k+1} + 10y_k = -260 \cos \frac{k\pi}{2}$
 [$c_1 2^k + c_2 5^k + 14 \sin \frac{k\pi}{2} - 18 \cos \frac{k\pi}{2}$]

f) $y_{k+2} + 6y_{k+1} + 9y_k = 2(3k+2) (-3)^{k+2}$
 [$(c_1 + c_2 k) (-3)^k + k^2 (k-1) (-3)^k$]

g) $9y_{k+2} - 12y_{k+1} + 4y_k = 3 - 2k$
 [$(c_1 + c_2 k) (\frac{2}{3})^k - 2k + 15$]

h) $2y_{k+1} - 6y_k = 3^k - k \cdot 2^{-k}$
 [$c_1 3^k + \frac{k}{2} \cdot 3^{k-1} + (\frac{k}{5} + \frac{1}{24}) 2^{-k}$]

i) $y_{k+2} - 5y_{k+1} + 6y_k = 3^k - k$
 [$c_1 2^k + c_2 3^k + k \cdot 3^{k-1} - \frac{k}{2} - \frac{3}{4}$]

j) $y_{k+2} - 10y_{k+1} + 25y_k = 5^k - 2k$
 [$(c_1 + c_2 k) 5^k + \frac{k^2}{50} \cdot 5^k - \frac{k}{8} - \frac{1}{16}$]

[Eladyi, pg. 88-95]

e) $y_{k+2} - 5y_{k+1} + 6y_k = 1 + k$

l) $y_{k+2} + 8y_{k+1} + 12y_k = e^k$

m) $y_{k+2} - 5y_{k+1} + 4y_k = 4^k - k^2$

$$m) y_{k+2} + 8y_{k+1} + 7y_k = 5e^k$$

$$o) y_{k+2} - y_k = k \cdot \cos\left(\frac{k\pi}{2}\right)$$

$$p) y_{k+2} + 2y_{k+1} + y_k = \sin\frac{k\pi}{2} - \cos\frac{k\pi}{2}$$

$$q) \Delta^2 y_k = 0, y_0 = 2, y_1 = 3$$

$$r) \Delta^2 y_k + 7y_k = 2 \sin\frac{k\pi}{4}, y_0 = 0, y_1 = 1$$

$$s) y_{k+3} - 3y_{k+2} + y_{k+1} - 3y_k = 3^k, y_0 = 0, y_1 = 1, y_2 = 3$$

$$t) y_{k+2} - y_k = k \cdot 2^k \cdot \sin\frac{k\pi}{2}$$

$$u) y_{k+2} + 8y_{k+1} + 7y_k = k \cdot 2^k$$

$$v) y_{k+2} + y_k = \begin{cases} 1 & m \in \{0, 1, 2\} \\ -1 & m \in \mathbb{N} \setminus \{0, 1, 2\} \end{cases} \quad \& \quad y_0 = 0, y_1 = 1.$$

$$w) y_{k+2} - 4y_{k+1} + 6y_k = k$$

$$x) y_{k+2} - 5y_{k+1} + 6y_k = 2^k, y_1 = y_2 = 0$$

[Kelley & Peterson, pg. 57]

$$y) y_{k+2} - 7y_{k+1} + 6y_k = k \quad \left[C_1 6^k + C_2 + \frac{3}{50}k - \frac{1}{10}k^2 \right]$$

$$z) \Delta y_k = 3^k \sin\frac{k\pi}{2} \quad \left[C_1 - \frac{3^k}{10} \left(\sin\frac{k\pi}{2} + 3 \cos\frac{k\pi}{2} \right) \right]$$

$$z1) 8y_{k+2} - 6y_{k+1} + y_k = 2^k$$

$$z2) y_{k+2} - 2y_{k+1} + y_k = 3k + 5$$

$$z3) y_{k+2} + y_{k+1} - 12y_k = k \cdot 3^k$$

$$z4) y_{k+2} + 4y_k = \cos k$$

$$z5) y_{k+2} - 4y_{k+1} + 3y_k = k \cdot 4^k, y_1 = \frac{2}{9}, y_2 = \frac{1}{9}$$

$$z6) y_{k+2} - y_{k+1} + 2y_k = 3^k + k \cdot 3^k$$

$$z7) y_{k+2} - 7y_{k+1} + 10y_k = 4^k$$

$$z8) y_{k+2} - 6y_{k+1} + 8y_k = 4^k$$

$$z9) y_{k+2} - y_{k+1} - 2y_k = 4 + 2^k$$

$$z10) y_{k+2} - 4y_{k+1} + 4y_k = 2^k$$

$$z11) y_{k+2} - 5y_{k+1} + 6y_k = 3^k$$

$$z12) y_{k+2} - y_{k+1} - 2y_k = k \cdot 2^k$$

$$z13) y_{k+2} - 7y_{k+1} + 12y_k = 5^k$$

$$z14) y_{k+1} - 2y_k = 2^k \left(\frac{k}{5} \right)$$

$$z15) y_{k+2} - 7y_{k+1} + 6y_k = 2k - 1$$

$$z16) y_{k+3} - 2y_{k+2} - y_{k+1} + 2y_k = 8 \cdot 3^k$$

$$z17) \quad y_{k+2} - 6y_{k+1} + 8y_k = 3 + 4k^2 - 7 \cdot 3^k$$

$$z18) \quad y_{k+2} - 4y_{k+1} + 3y_k = 2k \cdot 4^k$$

$$z19) \quad y_{k+2} - 3y_{k+1} + 2y_k = 3 \cdot \sin 3k + 2 \cdot \sin 3k$$

$$z20) \quad y_{k+2} - 4y_{k+1} + 4y_k = 2 + (-1)^k + 3 \cdot 2^k$$

$$z21) \quad y_{k+3} - 7y_{k+2} + 16y_{k+1} - 12y_k = 5k \cdot 2^k + 7 \cdot 3^k$$

4.3 Aplikace

V tomto odstavci si ukážeme některé další aplikace Δ -rovnice (z kterých, které jsme si již ukázali v předchozích kapitolách). Tyto rovnice s konstantními koeficienty se mohou zdát být velmi speciální případem, uvidíme, že i s jejich pomocí lze řešit řadu zajímavých úloh.

(Kelley & Peterson, p. 64-65)

Př. 4.3.1 (Kristalická mřížka): Kristalická mřížka bývá často modelována

modelována jako nekonečné množství objemů spojených pružinou, přičemž uvažujeme vibrace pouze podél pevně zvoleného směru.

Označme jako x_k vzdálenost k -tého bodu od rovnovážného bodu.

Plocha pohybová rovnice je

$$m_{k+1} \frac{d^2 x_{k+1}}{dt^2} = F_{k+1} (x_{k+2} - x_{k+1}) + F_k (x_k - x_{k+1}),$$